

مشاوره و برنامه ریزی تحصیلی
بهرروز محمودی

بهرروز محمودی

نام آزمون: علوم و فنون ادبی ۳- کل سراسری داخل و

خارج دو سال اخیر

۱- کدام عبارت در خصوص شعر یا نثر معاصر «درست» است؟

- ۱) تصرف نیما در ماهیت شعر قدیم و ارائه ماهیتی نو از آن به تغییر قالب و ویژگی‌های سخن شاعران قدیم انجامید.
- ۲) از مهم‌ترین رویدادهای دورهٔ سوم شعر معاصر ظهور شعر نو تغزلی و تشکیل اولین کنگرهٔ نویسندگان و شاعران بود.
- ۳) تقی مدرسی، غلامحسین ساعدی و جمال میرصادقی با روی آوردن به مضامین مبارزه و پایداری از نویسندگان دورهٔ مقاومت هستند.
- ۴) داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت، جلال آل احمد و سیمین دانشور که به نویسندگان نسل اول معروفند، آغاز شد.

۲- کدام بیت را شاعر «دو بار» به ایهام و «سه بار» به تشبیه آراسته است؟

- ۱) گفت که تو شمع شدی قبلهٔ این جمع شدی / جمع نیام شمع نیام دود پراکنده شدم
- ۲) چشمهٔ خورشید تویی سایه‌گه بید منم / چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم
- ۳) میرشکار فلکی تیر بزن در دل من / ور بزنی تیر جفا همچو زمین پی سپرم
- ۴) باز توأم باز توأم چون شنوم طبل تو را / ای شه و شاهنشاه من باز شود بال و پر

۳- با توجه به بیت زیر کدام گزینه «درست» است؟

«اشکم ز دیده قصهٔ طوفان سؤال کرد / چشمم جواب داد که از ما پدید شد»

- ۱) بیت دارای وزن دوری یا دولختی هم‌سان است.
- ۲) در بیت هر دو اختیارات شاعری وزنی و زبانی موجود است.
- ۳) مصرع دوم دارای ۱۴ علامت هجایی است که سه هجای آن کشیده است.
- ۴) بیت در بحر رجز سروده شده است و به دو شکل دسته‌بندی هجایی می‌شود.

۴- در کدام بیت همهٔ اختیارات زبانی به کار رفته است؟

- ۱) بگو که پرده‌سرا ساز را به ساز درآرد / مگر ترانه‌ای از قول نگار بگوید
- ۲) مشنو که شبی تا سحر از آتش سودا / منزلگه من خاک سر کوی تو نبود
- ۳) ای آفتاب روشن و ای سایهٔ همای / ما را نگاهی از تو تمام است اگر کنی
- ۴) سال‌ها کردیم قطع وادی عشقش ولیک / تا نپنداری که این ره را کرانی یافتیم

۵- از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر، چند «خطا» به چشم می‌خورد؟

«نمایش‌نامه‌نویسی نوع ادبی جدیدی در ایران به شمار می‌رود و با این شکل غربی‌اش در ادب کهن سابقه‌ای ندارد. در دورهٔ مظفرالدین شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا این نوع ادبی هم رواج یافت. اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامهٔ فارسی پرداخت، محمدباقر میرزا خسروی بود. زبان این نمایش‌نامه‌ها متکلف و تا حدی غیرقابل فهم بود.»

- ۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۶- در همهٔ ابیات هر سه آرایهٔ «لف و نشر، تشبیه و جناس» یافت می‌شود؛ به جز:

- ۱) گل از من رنگ و بلبل داشت آهنگ از نوای من / نماند از حسن و عشق آثار تا من از چمن رفتم
- ۲) آه سحر و اشک شیم شاهد حال است / کز عشق رخ و زلف تو در آتش و آبم
- ۳) بحر و کان در نظرش چشم تر است و لب خشک / حسن او را به چه سرمایه خریدار شوم
- ۴) شب گدازانم به محفل صبحدم نالان به گلشن / یعنی از عشقت گهی پروانه گاهی عنده‌لیم

۷- وزن عروضی کدام سروده با ترانه زیر یکسان است؟

- ای سنگ فرش راه که شب‌های بی‌سحر
تک‌بوسه‌های پای مرا نوش کرده‌ای»
- ۱) بشنوم بانگ خروسان را ز بام کلبه دهقان
۲) دیگر این داس خموشی‌تان زنگار گرفت
۳) امشب به پارسایی خود دل نهاده‌ام
۴) بر آن شاخ بلند ای نغمه‌ساز باغ بی‌برگی
- می‌گریزم از تو تا در دامن صحرا
به عبث هرچه درو کردید آواز مرا
ای آفتاب وسوسه در من غروب کن
بمان تا بشنود از شور آواز تو

۸- بیت «بگشود گره ز زلف زر تار محبوبه نیلگون عماری» با کدام بیت ارتباط تصویری دارد؟

- ۱) مرغ تیز آهنگ لختی پر فشاند
۲) گل چون رخ لیلی از عماری
۳) تو تا ز شرم فکندی به چهره زلف سیاه
۴) چو تاج خور روشن آمد پدید
- تا عمود زرفشان بنمود صبح
بیرون زده سر ز تاجداری
فغان ز خلق برآمد که آفتاب گرفت
سپیده ز خم کمان بردمید

۹- هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام شاعر است؟

- در طنز و هزل و هجو چیره‌دست بود و در اشعارش اندیشه‌های نوگرایانه وجود داشت.
- تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی او در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش مهمی داشت.
- وی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.
- شاعر، روزنامه‌نگار، نمایش‌نامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطه بود.

- ۱) ایرج میرزا - عارف قزوینی - فرخی یزدی - میرزاده عشقی
۲) نسیم شمال - عارف قزوینی - ملک‌الشعرا بهار - میرزاده عشقی
۳) ایرج میرزا - سیداشرف‌الدین گیلانی - فرخی یزدی - ملک‌الشعرا بهار
۴) سیداشرف‌الدین گیلانی - میرزاده عشقی - فرخی یزدی - ملک‌الشعرا بهار

۱۰- با توجه به نثر دوره معاصر در متن زیر، «چند خطا» به چشم می‌خورد؟

«نخستین رمان تاریخی این دوره را محمدباقر میرزا خسروی با نام «شمس و طغرا» نوشت. نثر داستانی معاصر با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم آغاز شد. داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند محمدعلی جمال‌زاده گسترش یافت. بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش» و صادق چوبک نویسنده «تنگسیر» از معروف‌ترین نویسندگان سبک تلفیقی هستند.»

- ۱) چهار ۲) سه ۳) دو ۴) یک

۱۱- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است؛ به جز:

- ۱) شراب گرد کدورت نبرد از دل ما
۲) آب چشم و رنگ روی ما ندارد قیمتی
۳) عیب نبود گر ترنج از دست نشانسم که نیست
۴) بشکفت نیش خنده مفتون که سایه گفت
- چو دانه سوخته باشد چه از سحاب آید (مجاز، استعاره مکنیه)
زان که نبود گوهر اندر بحر و زر در کان عزیز (تشخیص، لف و نشر)
در همه مصرم کسی چون یوسف کنعان عزیز (ایهام، تلمیح)
از شهر شکوه دارم و از شهریار هم (ایهام، تضمین)

۱۲ - «استعاره، موازنه و تضاد» در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- (الف) در وهم ننگجد که چه دلبدن و چه شیرین
(ب) گهی افنان و خیزان چون غباری در بیابانی
(ج) بی تو گر در جنتم ناخوش شراب سلسبیل
(د) آتش آه است و دود می‌رودش تا به سقف
(ه) هر که جز مهر تو اندوخت هوس بود هوس
- (۱) «ج» - «ب» - «د» (۲) «الف» - «د» - «ه» (۳) «ب» - «ه» (۴) «ج» - «د»

۱۳ - آرایه ابیات زیر به ترتیب، کدام است؟

- (الف) ای که پرسی سرگذشتم پایم اندر گل فروشد
(ب) با خیال روی و مویش غرق نور و ظلمتم
(ج) شکوه تاج سلطانی که بیم جان درو درج است
(د) هم فتنه مردم شدی از نرگس پرفن
- (۱) کنایه - تشبیه - اسلوب معادله - موازنه (۲) مجاز - جناس ناقص - پارادوکس - استعاره مصرحه (۳) اغراق - لف و نشر - ایهام - موازنه (۴) حسن تعلیل - تضاد - مجاز - ایهام تناسب

۱۴ - وزن کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) بر دوردست این ره چشمی در انتظار است (مفعولُ فاعلاتن مفعول فاعلاتن)
(۲) موجیم و وصل ما از خود بریدن است (مستفعلن فعل، مستفعلن فعل)
(۳) شبی به حلقه درگاه دوست دل بندیم (مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فاعِلن)
(۴) از زخم تا ستاره عروجی دوباره بود (مفعولُ فاعلاتن مفاعِلن فعل)

۱۵ - کدام مصراع‌ها به ترتیب، در بحر «رمل، مقارب و هزج» سروده شده‌اند؟

- (الف) ز سحرانگیزیت ای چشم کافرکیش حیرانم
(ب) آبی نزدی بر آتشم هرگز
(ج) سر از کمند نیچم اگر تو صیادی
(د) قتل ما ای دل به تیغ او مقدر کرده‌اند
(ه) چو آشفته بازار بازارگانی
- (۱) «د» - «ب» - «ج» (۲) «د» - «ه» - «الف» (۳) «ب» - «ه» - «ج» (۴) «د» - «الف» - «ه»

۱۶ - مفهوم کلی کدام بیت با بیت زیر، «تضاد» دارد؟

- بگشود گره ز زلف زرتار
دوش چو سلطان چرخ تافت به مغرب عنان
گشت ز سیر شهاب روی هوا پرسنان
فرو شد تا برآمد یک گل زرد
دو زلف شب تیره بگرفت روز
چون چشمه خورشید درخشان به در آید
هر صبحدم آن ترک پری‌رخ ز شبستان
چو از کوه بفروخت گیتی فروز

۱۷ - کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

- عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس
عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا
دل آگاه در این غمکده خرم نشود
خوش تر از مملکت مصر بود زندانش
از عزیزان هیچ‌کس خوابی برای من ندید
گرچه عمری شد که چون یوسف به زندان مانده‌ام
عشق هیاهات است در خلوت شود غافل ز حسن
نیست در زندان زلیخا از مه کنعان جدا

۱۸ - کدام مصراع‌های زیر به ترتیب، در بحر «رمل» و «رجز» سروده شده‌اند؟

- الف: ساقیا کمتر می امشب از کرم دادی مرا
 ب: هیچ از تو حاصلم نیست دردا که عین خار است
 ج: زلفت از هر حلقه می‌بندد اسیری
 د: باده در ده چند از این باد غرور
 ه: عمری است تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم
- ۱ «الف و ج» - «د و ه» ۲ «الف، د و ه» - «ب» ۳ «ب و د» - «ج و ه» ۴ «الف، ج و د» - «ه»

۱۹ - آرایه‌های بیت زیر، کدام است؟

- ماه از اثر مهر رخت یافت نشانی زان روی جهانی به جمالش نگران شد
- ۱ تشبیه، حسن تعلیل، مجاز، ایهام ۲ ایهام، ایهام تناسب، جناس، استعاره مکنیه
 ۳ تشبیه، اغراق، حسن تعلیل، حس آمیزی ۴ اغراق، ایهام تناسب، جناس، استعاره مصرحه

۲۰ - کدام مورد، بیانگر ویژگی‌های «ادبی و فکری» شعر معاصر تا دوره انقلاب اسلامی است؟

- ۱ جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر چشمگیر است - مخاطب شعر عامه مردم هستند.
 ۲ لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است - گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر است.
 ۳ علاوه بر قالب‌های سنتی، قالب نیمایی و سپید نیز پرکاربرد است - تفکر شاعر آسمانی است.
 ۴ مدح و ذم و هجو بسیار کم است - معشوق مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی، زمینی است.

۲۱ - از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر چند خطا به چشم می‌خورد؟

«نثر در دوره انقلاب اسلامی به‌ویژه در داستان‌نویسی ادامه می‌یابد و مضمون‌های اجتماعی و تاریخی مورد توجه نویسندگان قرار می‌گیرد. برخلاف شعر، در داستان‌نویسی دهه شصت جایگاه نسل جوان پررنگ‌تر است. در این دوره نویسندگانی چون احمد محمود با رمان «زمین سوخته» و اسماعیل فصیح با داستان «آینه‌های دردار» را می‌توان نام برد.»

- ۱ سه ۲ چهار ۳ دو ۴ یک

۲۲ - هریک از عبارات زیر به ترتیب، معرف چه کسی است؟

- از نویسندگان مشهور معاصر است و به فعالیت‌های مطبوعاتی در مجله‌های رشد، سوره و پویا پرداخته است.
 - تحصیل‌کرده ادبیات نمایشی و صاحب چند نمایش‌نامه، در داستان‌نویسی و ادبیات کودکانه آثاری نیز دارد.
 - از جمله نویسندگان عصر انقلاب است که در عرصه داستان کوتاه، بلند، رمان و فیلم‌نامه قلم می‌زند.
 - از پیش‌تازان شعر مذهبی قبل از انقلاب است. وی در غزل و قصیده بیشتر طبع آزمایی کرده است.
- ۱ علی مؤذنی - هوشنگ گلشیری - سید مهدی شجاعی - سلمان هراتی ۲ محمدرضا سرشار - موسوی گرمارودی - علی مؤذنی - حمید سبزواری
 ۳ رضا رهگذر - سید مهدی شجاعی - علی مؤذنی - موسوی گرمارودی ۴ اسماعیل فصیح - سید مهدی شجاعی - هوشنگ گلشیری - نصرالله مردانی

۲۳ - همه آرایه‌های «جناس، لف و نشر، تشبیه و تضاد» در کدام بیت یافت می‌شود؟

- ۱ وقتی کمند زلفت، دیگر کمان ابرو این می‌کشد به زورم و آن می‌کشد به زاری
 ۲ پیش روی و موی او سر خط مملوکی بده تا قیامت مالک اقلیم صبح و شام باش
 ۳ تا خط سبز تو از طرف بناگوش دمید از پی شام سیاهم سحری پیدا نیست
 ۴ چهره زرد من و روی خود از طره پیوش که زر و سیم ز طرار نباید پوشید

۲۴ - کدام بیت با «بی‌کمالی‌های انسان از سخن پیدا شود / پسته بی‌مغز چون لب وا کند رسوا شود» آرایه‌های مشترک دارد؟

- ۱) خضر را آگهی از آب حیات آوردند
- ۲) سنگ طفلان از جنون رطل گرانی شد مرا
- ۳) آمد به چمن غنچه گل با کف پر زر
- ۴) بر تو تلخ از تن پرستی شد ره تاریک مرگ
- نامۀ ویس گل‌اندام به رامین دادند
- درد و داغ عشق باغ و بوستانی شد مرا
- چون برگ خزان دیده تهی‌دست و گدا رفت
- رشته فربه به چشم تنگ سوزن دشمن است

۲۵ - بیت زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟

- «خاک صحرای عدم از خون هستی بهتر است بر سر جان این قدر ای شمع لرزیدن چرا»
- ۱) استعاره، ایهام، مراعات نظیر، کنایه ۲) تشبیه، کنایه، لف و نشر، تضاد ۳) استعاره، تشبیه، جناس، تضاد ۴) تشبیه، تضاد، ایهام، مجاز

۲۶ - آرایه‌های کدام ابیات در مقابل آن کاملاً درست آمده است؟

- الف: پای آن نیست کسی را که به کوی تو رسد بر سر کوی تو این طایفه بی‌پایانند (مجاز، ایهام)
- ب: شمع را زان رو خوش افتاده است این خود سوختن کز فنای تن هوای او همه جان گشتن است (استعاره، حسن تعلیل)
- ج: عشق تلخ است ولی تا نرسیده است به کام ندهد میوه حلاوت به کسی تا نرسد (اسلوب معادله، اغراق)
- د: هر که سرگشته چوگان سر زلف تو شد بر سر کوی تو چون گوی به جان می‌گردد (جناس، استعاره مصرحه)
- ۱) «الف» - «ب» ۲) «الف» - «ج» ۳) «ب» - «د» ۴) «ج» - «د»

۲۷ - در کدام بیت «سه تشبیه و یک ایهام» وجود دارد؟

- ۱) الا ای شمع دلسوزان چراغ مجلس افروزان
- ۲) میدان ملامت را چون گوی شدی شاید
- ۳) چشمه خورشید رویش چشم را بی‌تاب ساخت
- ۴) همچو چنگ ار به کناری ندهی کام دلم
- به جهت ماه مهرویان به طلعت شاه عیاران
- که ایوان سلامت را بنیاد نخواهی شد
- حلقه زنجیر مویش عقل را دیوانه کرد
- از لب خویش چو نی یک نفسی بنواز

۲۸ - آرایه‌های «جناس، تشبیه گسترده، مجاز، موازنه و متناقض‌نما» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- الف: یک بار نجست از دل ما ناوک آهی از بار گنه همچو کمان گرچه خمیدیم
- ب: خیال تو بینم اگر غنچه چینم نسیم تو یابم اگر لاله بویم
- ج: کوکب ناهید باد بر در تو پرده‌دار چمشته خورشید باد بر سر تو سایبان
- د: مکن کز چشم من بر خاک سیلی آتشین خیزد نترسی زان چنان سیلی کزو آتش چنین خیزد
- ه: چون عقیق آبدار و چون کمند تابدار آن لب جان‌پرور و زلف جهان‌آشوب یار
- ۱) «ب» - «د» - «ه» - «ج» - «الف» ۲) «ب» - «الف» - «ه» - «ج» - «د» ۳) «ج» - «ب» - «الف» - «ه» - «د» ۴) «ه» - «الف» - «د» - «ب» - «ج»

۲۹ - کدام بیت را می‌توان به دو شکل دسته‌بندی هجایی کرد و قافیه آن نادرست است؟

- ۱) تو را سزاست خدایی نه جسم را و نه جان را
- ۲) حاشا که مداوای من از پند توان کرد
- ۳) یاران می‌ام ز بهر خدا در سبب کنید
- ۴) جان سوخته رویی است پروانه چنین باید
- تو را سزد که خودآیی نه جسم را و نه جان را
- دیوانه به افسانه خردمند توان کرد
- آلودۀ غم به می‌ام شست‌وشو کنید
- دل شیفته رویی است پروانه چنین باید

۳۰ - با توجه به اختیارات شاعری به ترتیب وزن کدام مصراع‌ها «مستفعل مستفعل مستفعل فاع» و کدام مصراع‌ها «مستفعلن مستفعلن مستفعلن فاع» است؟

- الف: من بر همان عهدهم که با زلف تو بستم ب: افتاده ز بام خاک درگه شده‌ام
- ج: هنوز عشق تو امیدبخش جان من است د: من آن صبحم که ناگهان چو آتش در شب افتادم
- ه: با تلخ کامی صبر کن ای جان شیرین و: گر خون دلی بیهده خوردم، خوردم

- ۱) «الف، و» - «ب، ج» ۲) «الف، ه» - «ب، د» ۳) «ب، ه» - «الف، ج» ۴) «ب، و» - «الف، ه»

۳۱- وزن عروضی کدام مورد یا سروده زیر یکسان است؟

«به روی شاخهٔ بادام سیب می‌بینی / به روی بوتهٔ بابونه لایه‌های کبود»

- ① فیروزهای منتشر سرد سردی / آب است و آب و آبی بی‌ابر
- ② در ظلمت هنگامهٔ ایام سراغی / زانديشهٔ عشاق و ز آفاق سترديد
- ③ در هجوم تشنگی در سوز خورشید تموز / پای در زنجیر خاک تفته می‌نالد گون
- ④ بلور شستهٔ هر واژه آن‌چنان آلود / که از رسالت گل خاروخس رواج گرفت

۳۲- در کدام بیت اختیارات شاعری «تغییر کمیت مصوت‌ها قلب و حذف همزه» یافت می‌شود؟

- ① درد زده است جان من میوهٔ جان من کجا / درد مرا نشانه کو درد نشان من کجا
- ② نالهٔ خاقانی اگر دادستان شد از فلک / نالهٔ من بیست غم دادستان من کجا
- ③ یار ز من گسست و من بهر موافقت کنون / بند روان گسسته‌ام انس روان من کجا
- ④ روزبه‌روز بر فلک بخشش عیش می‌کند / آن همه را رسید بخش ای فلک آن من کجا

۳۳- اختیارات شاعری رباعی زیر کدام است؟

«پیرانه‌سرم رنج و غم زندان است / من برخی آن پیر خردمند که گفت:

- ① حذف همزه - دو بار قلب
- ② بلند تلفظ کردن هجای پایانی - قلب
- ③ تغییر کمیت مصوت‌ها - سه بار ابدال
- ④ چهار بار ابدال - بلند تلفظ کردن هجای پایانی

۳۴- نام بحر مقابل چند مصراع درست است؟

- دم از دانش مزن با دانهٔ خال نکورویان (هزج مثنی‌س سالم)
- شمع پیش‌ت روشنایی نزد آتش می‌نماید (رمل مثنی‌س محذوف)
- مرحبا ای نسیم عنبربوی (رمل مسدس محذوف)
- نرگس افسونگر ساقی مرا افسانه کرد (رمل مثنی‌س سالم)
- فتاده است کارم به رعناطیبی (مقارب مثنی‌س سالم)
- منم جانا و جانی بر لب از شوق (هزج مسدس محذوف)

- ① پنج
- ② چهار
- ③ سه
- ④ دو

۳۵- با توجه به سرودهٔ زیر کدام مورد نادرست است؟

سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی / تو خود آفتاب خود باش و طلسم کار بشکن / بسرای تا که هستی، که سرودن است بودن / به ترنمی دژ وحشت این دیار بشکن»

- ① وزن سرودهٔ فوق با مصراع «چه غریب ماندی ای دل، نه غمی نه غمگساری» یکسان و دوری است.
- ② اختیار شاعری حذف همزه «۴» بار و ابدال «۲» بار در سروده به چشم می‌خورد.
- ③ در سروده قافیه براساس قاعدهٔ «۲» آمده است و حرف روی «ر» است.
- ④ در شعر آرایه‌های «تضمین، مجاز، تشبیه و استعاره» وجود دارد.

۳۶- کدام آثار همگی مربوط به «دورهٔ بیداری» است؟

- ① سبک‌شناسی - داستان باستان - امثال و حکم - منشیات
- ② چرند و پرند - تاریخ احزاب سیاسی - سه تابلوی مریم - گلشن صبا
- ③ سرگذشت حاجی بابا اصفهانی - شمس و طغرا - گنجینهٔ نشاط - ایده‌آل
- ④ شمس‌الدین و قمر - خداوندنامه - تاریخ تطور نظم فارسی - تاریخ بیداری ایرانیان

۳۷- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد، نادرست است؟

- ۱) در دهه هفتاد و پس از آن، گرایش به خاطره‌نگاری، زندگی‌نامه‌نویسی، نثر ادبی و ادبیات نمایشی قابل توجه است.
- ۲) «بدوک» حاصل تجربه‌های داستانی سیدمهدی شجاعی و «ضیافت» و «جای پای خون» از فیلم‌نامه‌های مشهور اوست.
- ۳) برخلاف شعر، در داستان‌نویسی دهه شصت، جایگاه نسل جوان کم‌رنگ‌تر است و اغلب نویسندگان از پیش‌کسوتان هستند.
- ۴)

کانون نویسندگان ایران، پس از پیروزی انقلاب، فعالیت خود را مجدد آغاز کرد و به‌خاطر کشمکش سیاسی - عقیدتی، در نهایت به انشعاب حزب توده از آن انجامید.

۳۸- کدام بیت «فاقد» حسن تعلیل است؟

- ۱) رزق اگر با آدمی عاشق نمی‌باشد چرا
 - ۲) تأثیر گریه سحر عندلیب بود
 - ۳) گفت خوابت هیچ می‌آید به چشم
 - ۴) دو نصیحت کثمت بشنو و صد گنج ببر
- از زمین گندم گریبان چاک می‌آید برون
کز غنچه سرخ روی برآمد جمال گل
گفت: آری تا بینم روی تو
از در عیش درآ و به ره عیب میوی

۳۹- در کدام بیت شاعر «استعاره» را با «متناقض‌نما (پارادوکس)» همراه کرده است؟

- ۱) یا رب به که شاید گفت این نکته که در عالم
 - ۲) با خردمندی و خوبی پارسا و نیک‌خوست
 - ۳) ای زلف تو بر هم زن فرزاندگی ما
 - ۴) ترسم که صرفه‌ای نبرد روز بازخواست
- رخساره به کس ننمود آن شاهد هر جایی
صورتی هرگز ندیدم کاین همه معنی در اوست
وین سلسله سرمایه دیوانگی ما
نان حلال شیخ ز آب حرام ما

۴۰- بیت زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟

- ز بند حرص بر آهو چه تازی نفس را چون سگ به صحرای قناعت رو که بی آهوست آن صحرا
- ۱) تشبیه - کنایه - اسلوب معادله - تضاد
 - ۲) کنایه - تشبیه - لف و نشر - استعاره
 - ۳) ایهام تناسب - لف و نشر - ایهام - تضاد
 - ۴) ایهام تناسب - تشبیه - ایهام - استعاره

۴۱- آرایه‌های مقابل کدام ابیات «هر دو» درست است؟

- الف: به لطف دلبر من در جهان نبینی دوست
ب: سخن طوطی خطت به چمن می‌گفتم
ج: از آن به بند تو آزادگان گرفتارند
د: توانگرا دل درویش خود به دست آور
- که دشمنی کند و دوستی بیفزاید (جناس افزایشی - تضاد)
نسبت پسته تنگت به شکر می‌کردم (موازنه - تشبیه)
که غیرت مه تابان و سرو آزادی (پارادوکس - حسن تعلیل)
که مخزن زر و گنج درم نخواهد ماند (ایهام - کنایه)
- ۱) «الف» - «ج»
 - ۲) «الف» - «د»
 - ۳) «ب» - «ج»
 - ۴) «ب» - «د»

۴۲- در ابیات زیر به ترتیب، کدام آرایه‌ها یافت می‌شود؟

- الف: نام شکر نبرم پیش عقیق تو که خسرو
ب: دل افکار ما را نیست غیر از داغ دلسوزی
ج: میان بحر به یاد گهر توان رفتن
د: تا خیال لب و دندان تو در چشم من است
- با وجود لب شیرین به شکر باز نماند
ز چشم جغد دارد روشنی ویرانه در شبها
هوای زهر به شوق شکر توان کردن
مردم چشم من از لعل و گهر قارون است
- ۱) تشبیه - ایهام - مراعات نظیر - حسن تعلیل
 - ۲) استعاره مصرحه - اسلوب معادله - موازنه - تشبیه
 - ۳) تلمیح - پارادوکس - جناس - لف و نشر
 - ۴) ایهام - حسن تعلیل - تضاد - تلمیح

۴۳- آرایه‌های «تشبیه، ایهام، لف و نشر و مجاز» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- الف: بی‌خبر شد ز جهان هر که گرفتار تو شد فیض زنجیر تو و سلسله تاک یکی است
ب: لطف و قهر تو به چشم من غمناک یکی است نظر مرحمت و حلقه فتراک یکی است
ج: قلب من گردیده از اکسیر خرسندی طلا چهره زرین و قصر زرنگار من یکی است
د: در حلاوت خانه وحدت دویی را بار نیست قند شیرین کار و زهر جانگرای او یکی است
- ① «الف» - «ب» - «د» - «ج» ② «ب» - «د» - «الف» - «ج» ③ «د» - «الف» - «ج» - «ب» ④ «د» - «ج» - «ب» - «الف»

۴۴- با در نظر گرفتن اختیارات شاعری تقطیع کدام سروده «غلط» است؟

- ① تو در نماز عشق چه خواندی (U - - UU - - - U - U)
② جان من و تو تشنه مهر بود (-U - UU - U - U - -)
③ گامی به تو نزدیک و گامی دور (- - -U - - - - U - -)
④ پشت لبخندی پنهان هر چیز (- - - - UU - -U -)

۴۵- وزن عروضی کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

- ① گل من / تو راز ما را به کدام دیو گفتی؟ (فعلات فاعلاتن / فعلات فاعلاتن)
② سربرافراشتن و افتادن / دو برادر هستند (فاعلاتن فعلاتن فع لن / فعلاتن فع لن)
③ در روی من مخند / شیرینی نگاه تو بر من حرام باد (مفعول مفاعیلن / مفعول فاعلات مفاعیلن)
④ بجنید میغ / خروشید رعد / درخشید برقی به مانند تیر (فعولن فعل / فعولن فعل / فعولن فعولن فعولن فعل)

۴۶- نام بحر مقابل کدام مصراع، نادرست است؟

- ① دل آخر ز دست غمش می‌گریزد (مقارب مثنی محذوف)
② چون شوم خاک رهش دامن بیفشاند ز من (رمل مثنی محذوف)
③ غنیمت دان اگر روزی به شادی در رسی ای دل (هزج مثنی سالم)
④ آخر نگاهی باز کن وقتی که از ما بگذری (رجز مثنی سالم)

۴۷- در بیت زیر همه اختیارات شاعری یافت می‌شود: به جز:

- «مردگان چمن از دعوت حق زنده شدند کفرهاشان همه از رحمت حق ایمان شد»
① ابدال - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه ② کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - حذف همزه
③ حذف همزه - بلند تلفظ کردن هجای پایانی ④ آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن - ابدال

۴۸- در میان عبارت زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «درست» است؟

- الف: سیمین دانشور، چند سال با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت.
ب: نمونه نثر پرشتاب و بریده بریده جلال (نثر تلگرافی) را در داستان بلند مدیر مدرسه می‌توان به کمال دید.
ج: پروین در قصیده به سبک سعدی و در قطعات به شیوه ناصرخسرو و به روانی و لطافت «انوری و سنایی» شعر می‌سرود.
د: جمال‌زاده در داستان بیشتر به محتوا توجه داشت و خلاف راهی را رفت که کسانی مثل زین‌العابدین مراغه‌ای در سیاحت‌نامه داشتند.
- ① «الف» و «د» ② «ب» و «د» ③ «الف» و «ب» ④ «الف» و «ج»

۴۹- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «شام زلفش چو می‌رود در چین شور در زنگبار می‌افتد»

- ① ایهام، استعاره، تضاد، تشبیه ② تشبیه، مجاز، حسن تعلیل، استعاره ③ استعاره، کنایه، حسن تعلیل، مجاز ④ تشخیص، ایهام، تناسب، مجاز

۵۰- در کدام بیت آرایه‌های «ایهام، ایهام تناسب، تشبیه و مجاز، مشهود است؟

- ۱) هر که شد مشتری مهر رخت
- ۲) چو عکس روی تو در ساغر شراب افتاد
- ۳) گل صدف را دگر در دام
- ۴) ای که از سنبل مشکین تو عنبر بویی است
- خرمن مه به نیم جو نخرید
- چه جای تاب که آتش در آفتاب افتاد
- همچو بلبل هزار می‌افتد
- خنک آن باد که از زلف تو بویی دارد

۵۱- آرایه‌های مقابل همهٔ ابیات «کاملاً» درست هستند؛ به جز:

- ۱) هلال عید اگر پیوسته بودی ماه من دیگر
- ۲) ز رنج و راحت گیتی مرنجان دل مشو خرم
- ۳) گلبن عمر مرا هجر تو از بیخ بکند
- ۴) صبح محشر که من از خواب گران برخیزم
- به ابروی تو نسبت دادمی او را سر مویی (تشبیه - ایهام تناسب)
- که آیین جهان گاهی چنان گاهی چنین باد (مجاز - لف و نشر)
- تا نگویی که من از باد هوا افتادم (ایهام - جناس)
- به جمال تو چو نرگس نگران برخیزم (تلمیح - جناس)

۵۲- آرایه‌های «حسن تعلیل، استعارهٔ مکنیه، لف و نشر، موازنه و ایهام، به‌ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- الف: حلقه‌های موج بینم نقش گیسویی کشم
ب: از سرشک و چهره دارم وجه سیم و زر ولی
ج: خون دل مشتاقان خورده است لب لعلت
د: کوکب حسن چو گشت از رخ یوسف طالع
ه: روزگاری است که پیوسته بدان ابرویم
- خنده‌های صبح بینم یاد رخساری کنم
کی چو نرگس چشم او بر سیم و زر خواهد فتاد
سرخ است لب اینک منکر نتوان بودن
تاب در سینهٔ پر مهر زلیخا افتاد
دیر گاهی است که سر داده بدین شمشیرم
- ۱) «ج» - «ب» - «د» - «الف» - «ه»
۲) «ج» - «الف» - «ب» - «ه» - «د»
۳) «ب» - «الف» - «ج» - «ه» - «د»
۴) «الف» - «ج» - «ب» - «ه» - «د»

۵۳- وزن مقابل کدام مصراع «درست» است؟

- ۱) من از سطح سیمانی قرن می‌ترسم (فعولن فعولن فعولن فعَل)
- ۲) دورها آوایی است که مرا می‌خواند (فاعلاتن فع لن فعلاتن فع)
- ۳) فریادشان تَمَوج شَطّ حیات بود (مستفعلن مفاعِلْ مستفعلن فَعَل)
- ۴) گونهٔ شب شسته بود از گریهٔ مهتاب (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع)

۵۴- به‌ترتیب، چند مصراع وزن «دوری» دارد و چند مصراع در «بحر هزج مسدس محذوف» سروده شده است؟

- ۱) «سه» - «سه»
۲) «دو» - «دو»
۳) «سه» - «دو»
۴) «دو» - «سه»
- ۱) بجز سرگشتگی و گرد محنت حاصلش نبود
۲) دلم رفت و ندیدم روی دلدار
۳) از خم ابروی توام هیچ گشایشی نشد
۴) به پرسش آمد و عاشق همین دو دم دارد
۵) راحت که شد مکرّر دلکوب‌تر ز رنج است
۶) چه ره بود این که زد در پرده مطرب

۵۵- در کدام ابیات، سه نوع اختیار وزنی وجود دارد؟

- الف: تا برآمد در جهان آوازهٔ زلف و رخس
ب: تا سر زلف پریشان تو در جمع آمد
ج: یک مشت خاک غارت کردن نه مشکل است
د: نه عجب گر بچکد خون دل از چشم بهار
- ۱) «ب» و «د»
۲) «الف» و «ب»
۳) «ج» و «د»
۴) «الف» و «ج»
- ۱) کیمیای کفر و دین را روزبازاری نماند
۲) هیچ مجموع ندانم که پریشان تو نیست
۳) بس کن که نه طلسم سکندر شکسته‌ای
۴) پیش از آن غمزهٔ خونین که به پیکان ماند

۵۶- در کدام بیت، سه بار اختیار شاعری «قلب» به کار گرفته شده است؟

- ۱) ماهی و چون عیان شوی شمع هزار مجلسی
- ۲) ای رخ نورپاش تو پیشه گرفته دلبری
- ۳) سینهٔ خاقانی اگر بشویی از زنگ عنا
- ۴) اشک مرا چو روی خود دار عزیز اگر تو را
- سروی و چون روان شوی عشق هزار لشکری
- رونق آفتاب شد زان رخ همچو مشتری
- پیش خدایگان تو را بیش کند ثناگری
- در خورد آب و آفتاب از پی ساز گازی

۵۷ - همه موارد کاملاً در ابیات زیر مصداق پیدا می‌کند؛ به جز:

- «دل تنگ و قدم تنگ و ره بادیه پرسنگ» در راه طلب کس به گران باری من نیست
«بیداری مردم همه خواب از پی آن هست» در عشق تو خواب از پی بیداری من نیست
- ۱ بیت دوم با «تا تو را دیده خود دیدم ای نور دو چشم / همچو چشم خود ندیدم خواب را دیگر به خواب» تناسب مفهومی دارد.
- ۲ قافیه اشعار براساس قاعده «۲» سروده شده است و آرایه «تضاد، جناس و کنایه» در آن یافت می‌شود.
- ۳ ابیات را می‌توان به دو گونه دسته‌بندی هجایی کرد و همه اختیارات زبانی در آن یافت می‌شود.
- ۴ در سروده حرف روی «ر» است و یک نوع اختیار وزنی در آن می‌توان یافت.

۵۸ - بیت زیر، «فاقد» کدام آرایه ادبی است؟

- گرت چو چنگ به بر در کشد زمانه دون بس اعتماد مکن کان گهت زند که نواخت
- ۱ تشبیه - ایهام تناسب ۲ استعاره - ایهام ۳ تضاد - حسن تعلیل ۴ کنایه - جناس

۵۹ - کدام بیت به «ایهام، ایهام تناسب، واج آرایه و استعاره مکنیه» آراسته شده است؟

- ۱ آن چنان دور از لبش بگذاختم کز تاب درد چون نی اندام نحیفم استخوانی بیش نیست.
- ۲ دور از تو هر شب تا سحر گریان چو شمع محفلم تا خود چه باشد حاصلی از گریه بی حاصلم
- ۳ هر موی بر اعضای من کوکو زند چون فاخته هر گاه در دل یاد آن سرو خرامان بگذرد
- ۴ مردم چشم هنر از داغ او در خون نشست گرچه مردم را طریق مردمی از یاد رفت

۶۰ - کدام بیت به آرایه‌های «استعاره، حسن تعلیل و تشبیه» مزین شده است؟

- ۱ بارد از او لطافت و تابد از او فروغ چون گوی سینه بت سیمین بر است اشک
- ۲ به چشم اهل نظر صبح روشنم زان روی که تازه رویی عالم ز نوشخند من است
- ۳ در وداع شب همانا خون گریست روی خون آلود زان بنمود صبح
- ۴ آب در جو زان نمی‌گیرد قرار زان که آن جو نیست تشنه و آب‌خوار

۶۱ - در کدام بیت، وزن همسان و ناهمسان «هر دو» یافت می‌شود؟

- ۱ از پای فتادیم چو آمد غم هجران در درد بمردیم چو از دست شفا رفت
- ۲ خود کرده بود غارت، عشقش حوالی دل بازم به یک شیخون بر ملک اندرون زد
- ۳ عیب دگران نگویم این بار کاندنر حق خویشتن شنودم
- ۴ ساقی بده ز جام جم ارباب شوق را آن می که در پیاله چو خون سیاوش است

۶۲ - به ترتیب، وزن کدام مصراع‌ها «دوری» است و کدام مصراع‌ها در «بحر رجز» سروده شده است؟

- (الف) هر لب که بی‌آهی بود کم از لب چاهی بود
(ب) هر جا که فتنه‌ای است در ابروت جا گرفت
(ج) دارم دلی که هرگز نشکسته خاطری را
(د) چه قیامت است جانا که به عاشقان نمودی
(ه) جانا کجا داری خبر از اشک بی‌آرام ما

- ۱ «الف - ه»، «ب - ج» ۲ «ب - ج»، «الف - د» ۳ «ج - د»، «الف - ه» ۴ «ب - د»، «ج - ه»

۶۳- اختیارات شاعری مقابل کدام بیت «درست» است؟

- ۱) دست ما را بیست نیروی عشق
که ز اندازه پا برون ننهیم (آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن - ابدال)
- ۲) عنقا بشد و فرّ همایش بماند
زیبنده پادشایش بماند (قلب - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)
- ۳) بسوختیم ز بیداد چرخ و خواهد سوخت
کسی که علم فراموش کرد و جهل آموخت (ابدال - بلند بودن هجای پایانی)
- ۴) میان جمع بنگر آن سر زلف پریشان را
اگر خواهی بدانی صورت حال پریشانم (حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)

۶۴- در کدام بیت، اختیار شاعری «قلب» و «تبدیل مصوت کوتاه به بلند» هر دو وجود دارد؟

- ۱) بر دل خاقانی اگر داغ جفا نهی چه شد
او ز سگان کیست خود تا بردت به داوری
- ۲) سال نو است ساقیا نوبر سال ما تویی
می که دهی سه ساله ده کاو کهن و تو نوبری
- ۳) ای حرم تو از کرم بیت حرام خسروان
چون سخن من از نکت سحر حلال خاطری
- ۴) خاطر خاقانی از آن کعبه شناس شد که او
در حرم خدایگان کرد به جان مجاوری

۶۵- با توجه به ابیات زیر، کدام مورد نادرست است؟

- از گوشه بامت سر پرواز ندارم
ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد
- دانی که به یک زخم چرا جان نسپارم
خواهم که سروکار به زخم دگر افتد
- ۱) حرف روی در ابیات «ر» است و در آن دو نوع اختیار وزنی به کار گرفته شده است.
 - ۲) بیت اول با «دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم» تضاد مفهومی دارد.
 - ۳) قالب اشعار مورد استقبال ابن یمین قرار گرفته است. وی مضامین اخلاقی خود را در این قالب آشکار کرده است.
 - ۴) وزن اشعار «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است و اختیار شاعری تغییر کمیت مصوت‌ها و حذف همزه در آن یافت می‌شود.

ایران تونله
توشه ای برای موفقیت

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - گزینه ۱ عبارت گزینه ۱ صحیح ذکر شده است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: شعر نو تغزلی در دوره دوم (و نه سوم) ظهور کرد.
- گزینه ۳: این گروه از رهروان نویسندگان نسل اول هستند و از نویسندگان دوره مقاومت نیستند.
- گزینه ۴: داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک (نویسندگان نسل اول) آغاز شد.
- ۲ - گزینه ۲ تشبیه: چشمه خورشید، تو چشمه خورشید هستی، من سایه گه بید هستم.
ایهام: زدی: ۱ - تاییدن ۲ - ضربه زدن، قفا زدن، پست: ۱ - خوار و حقیر ۲ - کوتاه، متضاد بالا
- ۳ - گزینه ۳ وزن بیت مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن است که دارای ۱۴ هجاست و همچنین ۴ هجای کشیده (جواب / داد / پدید / سوال) در مصراع دوم آن مشهود است. رد گزینه ۱: بیت از اوزان ناهمسان است / رد گزینه ۲: در بیت اختیار زبانی یافت نمی‌شود. / رد گزینه ۴: بیت در بحر رجز نیست (بحر آن مضارع مثنی‌اخر مکتوف محذوف) است.
- ۴ - گزینه ۳ اختیارات زبانی: ۱ - حذف همزه ۲ - تبدیل هجای کوتاه به بلند ۳ - تبدیل هجای بلند به کوتاه
گزینه ۳: هجای دوازدهم مصراع اول تبدیل کوتاه به بلند (سای ی)، هجای پنجم مصراع دوم تبدیل بلند به کوتاه (ن گاه ی عز)، حذف همزه در مصراع دوم، تمام است = ت ماست.
- گزینه ۱: تبدیل کوتاه به بلند و بلند به کوتاه ندارد / گزینه ۲: تبدیل بلند به کوتاه ندارد / گزینه ۴: حذف همزه ندارد.
- وزن ابیات: گزینه ۱: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن / گزینه ۲: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن / گزینه ۳: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن / گزینه ۴: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
- ۵ - گزینه ۲ در دوره ناصرالدین شاه، این نوع ادبی رواج یافت. اولین نمایشنامه‌نویس فارسی، میرزا آقا تبریزی بود. زبان این نمایش‌نامه‌ها ساده، روان و عوام فهم است.
- ۶ - گزینه ۴ بررسی گزینه‌ها:
- گزینه ۱ (الف و نشر مرتب: لف‌ها: گل و بلبل، نشرها: حسن و عشق / تشبیه: شاعر رنگ خود را به رنگ گل و نوای خود را به آهنگ بلبل تشبیه کرده است. / جناس: من و چمن
- گزینه ۲ (الف و نشر مرتب: لف‌ها: آه سحر و اشک شب، نشرها: آتش و آب / تشبیه: تشبیه آه سحر به آتش / جناس: آه و آب
- گزینه ۳ (الف و نشر مرتب: لف‌ها: بحر و کان، نشرها: چشم تر و لب خشک / تشبیه: تشبیه چشم به بحر و لب به کان / جناس: در و تر
- گزینه ۴ (الف و نشر مرتب: لف‌ها: گدازان و نالان، نشرها: پروانه و عنده‌لیب / تشبیه: تشبیه شاعر به پروانه و بلبل / جناس ندارد.
- ۷ - گزینه ۳ وزن هر دو سروده، «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» یا «مستعلن مفاعل مستعلن فعل» است.
- ۸ - گزینه ۴ تصویر مشترک هر دو بیت: طلوع خورشید و تابش نور آن
- ۹ - گزینه ۱ ایرج میرزا: در طنز و هزل و هجو چیره‌دست بود و در اشعارش اندیشه‌های نوگرایانه وجود داشت.
- عارف قزوینی: تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی او در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش مهمی داشت.
- فرخی یزدی: وی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.
- میرزاده عشقی: شاعر، روزنامه‌نگار، نمایشنامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطه بود.
- ۱۰ - گزینه ۲ خطاهای موجود در متن سوال:
- (یک) اولین نمایشنامه با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم نوشته شد.
- (دو) داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک گسترش یافت.
- (سه) بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش» و صادق چوبک نویسنده «تنگسیر» موسوم به نویسندگان نسل اول هستند.

۱۱ - گزینه ۱ - سحاب (باران) / استعاره مکنیه: ندارد.

۲ - تشخیص: عزیز دانستن زر و گوهر / لف و نشر: لف‌ها: آب چشم و رنگ روی - نشرها: گوهر و زر

۳ - ایهام: عزیز: الف (گرامی ب) مقامی در دربار مصر / تلمیح: به داستان حضرت یوسف اشاره دارد.

۴ - ایهام: شهریار الف (پادشاه ب) نام شاعر معاصر / تضمین: شهریار مصرع دوم را از هوشنگ ابتهاج متخلص به «سایه» تضمین کرده است.

(ممکن است شما «سحاب» را مجاز ندانید. ما به قرینه واژه «شراب» آن را مجاز از «باران» در نظر گرفتیم تا به بهترین پاسخ برسیم.)

۱۲ - گزینه ۳ ب) استعاره مکنیه: افتان و خیزان بودن غبار و خاموش و حیران بودن نگاه - موازنه: مقابل هم قرار گرفتن کلمات هم وزن - تضاد: افتان و خیزان

ه) استعاره مکنیه: اندوختن مهر - موازنه: مقابل هم قرار گرفتن کلمات هم وزن - تضاد: هوا (هوس) و عشق (عشق) و «هوس» لزوماً متضاد یکدیگر نیستند و می‌توانند با هم همراه نیز شوند. ما به دلیل تضاد معنایی ضعیف بین این دو واژه، آنها را متضاد در نظر گرفتیم تا به بهترین پاسخ برسیم.)

۱۳ - گزینه ۳ اغراق: بزرگ‌نمایی در توصیف گریه و اشک ریختن (بیت الف)

لف و نشر: لف‌ها (روی و موی) - نشرها (نور و ظلمت / صبح و شام) (بیت ب)

ایهام: ترک: ۱ - رها کردن ۲ - گوشه یا برش یا سوزۀ کلاه (بیت ج)

موازنه: تقابل کلمات هم وزن در دو مصرع (بیت د)

۱۴ - گزینه ۴ وزن مصرع «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلُن» یا «مستفعلن مفاعِلُ مستفعلن فعل» است.

۱۵ - گزینه ۲ بررسی وزن مصرع‌ها به ترتیب:

د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل مثنی محذوف)

ه) فعولن فعولن فعولن فعولن (مستفعلن مفاعیلُ مثنی سالم)

الف) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم)

وزن سایر مصرع‌ها:

ب) مفعول مفاعِلن مفاعیلن یا مستفعلُ فاعلاتُ مفعولن (هزج مسدس اخرب مقبوض) نام بحر در کتاب درسی نیامده است.

ج) مفاعِلن فَعَلاتن مفاعِلن فَعَلن (ناهمسان چندلختی)

۱۶ - گزینه ۱ مفهوم بیت صورت سؤال: طلوع خورشید

مفهوم بیت گزینه ۱: غروب خورشید (مفهوم متضاد بیت صورت سؤال)

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۲ و ۳) طلوع خورشید و فرا رسیدن صبح

گزینه ۴) نمایان شدن رخسار یار و بیان جلوه‌گری او

۱۷ - گزینه ۲ مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۲: خوشایند بودن رنج زندان به امید دیدار چهره یار

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ - نبودن شادمانی حقیقی در این دنیا

گزینه ۳ - شکایت شاعر از بی‌مهری و بی‌توجهی یاران نسبت به او

گزینه ۴ - بیان عاشقی و جمال‌پرستی (گرایش عشق به حسن و زیبایی)

۱۸ - گزینه ۴ بررسی موارد:

الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل)

ب) مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن

ج) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل)

د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل)

ه) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (رجز)

۱۹- گزینه ۱ تشبیه: مهر رخ

حسن تعلیل: دلیل نگاه کردن مردم به ماه یافتن نشانه‌هایی از زیبایی چهره یار در آن دانسته شده است.

مجاز: جهان (مردم)

ایهام: مهر: ۱- محبت و عشق ۲- خورشید

۲۰- گزینه ۲ در گزینه ۲ «صمیمانه و متواضعانه بودن لحن شاعر» ویژگی فکری و «گرایش به نماد» از ویژگی‌های ادبی شعر معاصر تا دوره انقلاب اسلامی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ویژگی زبانی شعر معاصر - ویژگی فکری شعر معاصر

گزینه «۳»: ویژگی ادبی شعر معاصر - تفکر شاعر در شعر معاصر زمینی و دنیوی است و این مورد نامربوط است.

گزینه «۴»: ویژگی فکری شعر معاصر - ویژگی فکری شعر معاصر

۲۱- گزینه ۱ موارد نادرست عبارتند از:

الف) در دوره انقلاب تجربه‌های بدیع و کم‌سابقه‌ای در کنار دیگر مضامین اجتماعی و فلسفی مورد توجه نویسندگان قرار می‌گیرد.

ب) در داستان‌نویسی دهه شصت جایگاه نسل جوان کم‌رنگ‌تر است.

ج) «آینه‌های درد» نوشته هوشنگ گلشیری است. رمان اسماعیل فصیح در این دوره «زمستان ۶۲» نام دارد.

۲۲- گزینه ۳

۲۳- گزینه ۲ جناس: «روی» و «موی» / لف و نشر: روی و موی - صبح و شام / تشبیه: «صبح و شام» به «اقلیم (سرزمین)» تشبیه شده است. / تضاد: صبح و شام

گزینه «۱»: با آرایه تضاد، گزینه «۳» با آرایه جناس و گزینه «۴» با آرایه تضاد رد می‌شود.

۲۴- گزینه ۴ در هر دو بیت، آرایه اسلوب معادله به کار رفته است. / استعاره مکنیه و تشخیص در بیت صورت سؤال: لب داشتن پسته و در بیت گزینه ۴: چشم داشتن سوزن

۲۵- گزینه ۳ استعاره: «ای شمع...» / تشبیه: «صحرائی عدم» / جناس: «بر» و «سر» / تضاد: «عدم» و «هستی»

۲۶- گزینه ۱ بیت «الف»: مجاز: «پا» مجاز از توان و نیرو / ایهام: بی‌پایانند: ۱- بی‌نهایت هستند، ۲- بدون پا هستند.

بیت «ب»: استعاره: «هوا و هوس داشتن شمع»، استعاره مکنیه است. / حسن تعلیل: آوردن علت ادبی و غیرواقعی، برای سوختن شمع.

تشریح سایر ابیات:

بیت «ج»: اسلوب معادله: مصراع دوم، مصداق مصراع اول است. / فاقد اغراق

بیت «د»: جناس: «بر» و «سر» / فاقد استعاره مصرحه

۲۷- گزینه ۳ تشبیهات: ۱- «چشمه خورشید»، ۲- «خورشید روی» و ۳- «زنجیر مو» / ایهام: «بی‌تاب»: ۱- بی‌قرار، ۲- بی‌فروغ و بی‌روشنایی

۲۸- گزینه ۴ جناس در بیت «ه»: «آبدار» و «تابدار» / تشبیه گسترده در بیت «الف»: «ما»، «ادات»، «همچو»، «مشبه به: کمان» و «وجه شبه: خمیدیم» / مجاز در بیت «د»: «خاک» مجاز از بدن انسان / موازنه در بیت «ب»: واژگان دو مصراع، با هم سجع متوازی و متوازن دارند. / متناقض‌نما در بیت «ج»: اینکه سایبان بودن نور خورشید.

۲۹- گزینه ۴ وزن بیت، «مفعول مفاعیلین مفعول مفاعیلین» یا «مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن» است. / «سوخته» و «شیفته» واژگان قافیه هستند که «ه» الحاقی است و «وخت» و «یفت»، نمی‌توانند قافیه درستی را شکل دهند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن (دو دسته‌بندی هجایی ندارد). / قافیه «خدایی» و «خودآیی» صحیح است.

گزینه «۲»: وزن: مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن یا مستفعل مستفعل مستفعل مستف / قافیه «پند» و «خردمند» صحیح است.

گزینه «۳»: وزن: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن یا مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعل / قافیه «سبو» و «شست‌وشو» صحیح است.

۳۰- گزینه ۴

وزن مصراع «ج»: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن

وزن مصراع «د»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(کلید کنکور گزینه ۴ است، اما به نظر نگارنده این پاسخ، وزن قسمت «ب» مستفعل فاعلات مستفعل فع یا مفعول مفاعیل مفاعیل فعل است.)

۳۱- گزینه ۴ وزن بیت صورت سؤال و گزینه ۴: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فعلن
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

گزینه ۲: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

گزینه ۳: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳۲- گزینه ۲ وزن بیت: مفتعلن مفاعیل مفتعلن مفاعیل / تغییر کمیت مصوت: کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «نی» در مصراع اول / قلب: در رکن دوم مصراع اول، به جای «مفاعیل»، «مفتعلن» آمده است. / حذف همزه: «شد از: شُ دَر»

۳۳- گزینه ۳ وزن رباعی: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل / تغییر کمیت مصوت: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در «م» در واژه «غم» در مصراع اول و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی» در واژه «برخی» / سه ابدال: در مصراع‌های یک، دو و چهار، میان رکن سوم و چهارم، ابدال رخ داده است.

۳۴- گزینه ۳ تشریح وزن مصراع‌ها:

مصراع اول: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم)

مصراع دوم: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی سالم)

مصراع سوم: فاعلاتن مفاعیلن فعلن

مصراع چهارم: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی محذوف)

مصراع پنجم: فعولن فعولن فعولن (مقارب مثنی سالم)

مصراع ششم: مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

۳۵- گزینه ۲ در این سروده، پنج حذف همزه مشهود است: «ندارد امشب» - «برآید» - «برآمد آفتابی» - «خود آفتاب» - «سرودن است»
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» وزن سروده و مصراع، مشترکاً «فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن» می‌باشد که وزنی دوری است.

گزینه ۳: «۳» و «کار» و «دیار»، قافیه‌های سروده، بر مبنای قاعده ۲ (حروف اصلی: ار) هستند که «ر»، حرف روی آنها محسوب می‌شود.

گزینه ۴: تضمین: مصراع اول، از بیت سعدی تضمین شده است. / مجاز: «سر» در مصراع اول: قصد / تشبیه: «دژ وحشت»، اضافه تشبیهی است. / قصد داشتن آفتاب (خورشید)، استعاره مکنیه است.

۳۶- گزینه ۱ آثار ذکر شده در این گزینه همگی مربوط به دوره بیداری‌اند. گلشن صبا از صبا کاشانی (رد گزینه ۲)، گنجینه نشاط از نشاط اصفهانی (رد گزینه ۳) و خداوندنامه از صبا کاشانی (رد گزینه ۴) از آثار دوره بازگشت هستند.

۳۷- گزینه ۲ بدوک از فیلم‌نامه‌ها و ضیافت و جای پای خون حاصل تجربه‌های داستانی سید مهدی شجاعی هستند. سایر عبارات درست ذکر شده‌اند.

۳۸- گزینه ۴ در گزینه ۴ هیچ حسن تعلیلی یافت نمی‌شود و شاعر در حال توصیه و پند است و از دلایل غیرواقعی و شاعرانه استفاده نکرده است.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اینکه گندم شکافی در وسط خود دارد به دلیل عشق است / گزینه ۲: سرخی گل به خاطر گریه و ناله سحرگاه عندلیب (بلبل) است.

گزینه ۳: علت خوابیدن من این است تا معشوقم را در خواب ببینم. حسن تعلیلی ندارد. خوابیدن عاشق به خاطر دیدن کسی در خواب واقع‌ای ادبی و خیالی نیست.

۳۹- گزینه ۱ پارادوکس: آن شاهد که همه او را می‌شناسند (هر جایی) چهره خود را به کسی نشان نداد. استعاره: آن شاهد: استعاره از معشوق زیبارو (درباره استعاره بودن این واژه اختلاف نظرات زیادی وجود دارد). گزینه ۲ استعاره و پارادوکس ندارد / گزینه ۳ پارادوکس ندارد / گزینه ۴ استعاره ندارد (آب حرام اشاره به شراب دارد اما استعاره نیست، زیرا اساساً نمی‌توان گفت شراب مانند آب حرام است، در واقع شراب عیناً مایع و آب حرام است).

۴۰- گزینه ۴ اسلوب معادله نداریم (رد گزینه ۱)، لف و نشر نداریم (رد گزینه ۲ و ۳)، پاسخ گزینه ۴ است.
تشریح آرایه‌های بیت:

ایهام تناسب: تازی در معنای تاختن به کار رفته است که در معنای دیگر آن یعنی سگ شکاری با سگ و آهو تناسب دارد.

تشبیه: نفس را چون سگ تازی، صحرای قناعت، بند حرص

ایهام: بی آهو (مصراع دوم): ۱- بدون حیوان آهو ۲- بدون عیب و ایراد

استعاره: آن صحرا استعاره از قناعت (ابتدا در ترکیب صحرای قناعت، قناعت به صحرا مانند شده است و سپس در عبارت آن صحرا، صحرا استعاره از قناعت است؛ قناعت مانند صحراست > صحرای قناعت > صحرا)

۴۱- گزینه ۴ (الف) جناس افزایشی: دوستی و دوست، تضاد: دوستی و دشمنی

(ج) پارادوکس: آزادگان گرفتارند، حسن تعلیل: آزادگان به بند (موی) تو گرفتار هستند به این سبب که تو مایهٔ غیرت ماه و آزادی سرو هستی.

بیت «ب» موازنه ندارد (رد ۳ و ۴)، بیت «د» ایهام ندارد (رد گزینه ۲).

۴۲- گزینه ۲ رد گزینه ۱: بیت «الف» فاقد تشبیه و بیت «د» فاقد حسن تعلیل، رد گزینه ۳: بیت «ب» فاقد پارادوکس و بیت «ج» فاقد جناس، رد گزینه ۴: بیت «ب» فاقد حسن تعلیل.

تشریح آرایه‌های پاسخ سوال: استعاره مصرحه بیت «الف»: عقیق استعاره از لب / اسلوب معادله بیت «ب»: اسلوب معادله در این بیت مشهود است؛ اینکه برای مضمون مصراع اول مثالی از عالم طبیعت زده است / موازنه در بیت «ج»: میانِ و هوای، بحر و زهر، یاد گهر و شوق شکر، رفتن و کردن / تشبیه: مردمک چشم من مانند قارون است، تشبیه ملفوف لب به لعل و دندان به گهر

۴۳- گزینه ۴ تشبیه: حلاوت خانهٔ وحدت (بیت د) / ایهام: قلب در دو معنای دل و سکه قلبی (بیت ج)، لف و نشر: لطف با نظر مرحمت و قهر با حلقهٔ فتراک لف و نشر دارند (بیت ب)، مجاز: جهان مجازا مردم جهان (بیت الف)

بیت «الف» و «ج» لف و نشر ندارند (رد گزینه ۳ و ۲)، بیت «د» لف و نشر ندارد (رد گزینه ۱)؛ و یا همچنین می‌توان گفت بیت «ج» مجاز ندارد (رد ۲ و ۱).

۴۴- گزینه ۱ هجای پایانی این گزینه کوتاه درج شده است؛ در حالی که هجای پایانی در هر شرایطی بلند محسوب می‌شود؛ لذا تقطیع این بیت نادرست است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: جانِ مَ نَ / تُ تشِ نِ یِ / مه ر بود: هجای دوم و چهارم تبدیل به هجای بلند می‌شود.

گزینه ۳: گامی بَ تُ / نَز دی کُ گا / می دور: هجای چهارم بلند محسوب می‌شود.

گزینه ۴: پشِ تِ لبِ خن / دی پن هان / هر چیز: ابدال، هجای بلند پنجم معادل دو هجای کوتاه است.

۴۵- گزینه ۳ در رو یِ / من مِ خند: مفعول فاعلن

شی ری نی / یِ نِ گاهِ / تُ بر من خِ / رام باد: مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن، تبدیل هجای سوم به کوتاه و تبدیل هجای چهارم به بلند.

۴۶- گزینه ۱ وزن این مصراع فعولن فعولن فعولن فعولن است که در بحر متقارب مثنی سالم است.

گزینه ۲: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن / گزینه ۳: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن / گزینه ۴: مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن

۴۷- گزینه ۲ بیت فاقد کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند است، لذا گزینه ۲ نمی‌تواند پاسخ مدنظر باشد.

تشریح سایر اختیارات:

ابدال: رکن پایانی مصراع دوم / بلند تلفظ کردن هجای کوتاه: هجای چهارم مصراع اول / حذف همزه: چمن از = چَ مَ نَز / بلند تلفظ کردن هجای پایانی: شدند در مصراع اول / آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن: وزن شعر فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعَلن است که در رکن اول هر دو مصراع به جای فعلاتن، از فاعلاتن استفاده شده است.

۴۸- گزینه ۳ موارد نادرست جملات «ج» و «د»:

(ج) پروین در قصیده به سبک ناصر خسرو و به روانی و لطافت سعدی شعر می‌سراید. اوج سخن پروین در قطعات اوست که در آنجا به شیوهٔ انوری و سنایی توجه دارد.

(د) جمال‌زاده در داستان، بیشتر از محتوا به سبک نویسندگی و کاربرد کلمات متداول و عامیانه در نثر توجه داشت و راه زین‌العابدین مراغه‌ای را در «سیاحت‌نامه» رفت.

۴۹- گزینه ۴ بررسی آرایه‌ها:

تشخیص: زلف به جایی (چین) برود، ایهام: چین: ۱- شکستن و تاب ۲- کشور چین، ایهام تناسب: شام: ۱- تیرگی ۲- نام منطقه‌ای (تناسب با چین) مجاز: زنگبار مجاز از مردم زنگبار

۵۰- گزینه ۱ بررسی آرایه‌ها:

ایهام: مهر: ۱) خورشید ۲- محبت، ایهام تناسب: مشتری: ۱- خریدار ۲- سیارهٔ مشتری (تناسب با خورشید و مه)، تشبیه: مهررخ و خرمن مه، مجاز: نیم جو مجاز از مقدار اندک (مجاز چندان قابل قبولی نیست).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تشبیه: تشبیه روی یار به آتش و ساغر شراب به آفتاب

۳) ایهام تناسب: هزار: ۱) عدد ۲- بلیل (تناسب با گل)، تشبیه: همچو بلیل

۴) تشبیه: تشبیه سنبلی (مو) به مُشک، ایهام: بو (مصراع دوم): ۱- آرزو ۲) رایحه

۵۱- گزینه ۳ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱) تشبیه: تشبیه هلال عید به ابروی یار، ایهام تناسب: پیوسته: ۱- همیشگی ۲- به هم متصل (تناسب با ابرو)

گزینه ۲) مجاز: دل مجاز از روح و روان، لف و نشر مرتب: لف‌ها: رنج و راحت، نشرها: مرنجان دل و مشو خرم

گزینه ۳) ایهام: هوا: ۱) گازی بی‌رنگ و بی‌بو ۲) هوس، جناس ندارد.

گزینه ۴) تلمیح اشاره به قیامت، جناس: گران و نگران (البته جناس قابل قبولی نیست).

۵۲- گزینه ۲ بررسی موارد:

الف) استعاره مکنیه: خنده صبح ب) لف و نشر مرتب: لف‌ها: سرشک و چهره نشرها: سیم و رز

ج) حسن تعلیل: علت سرخی لب یار، خوردن خون دل مشتاقان است.

د) ایهام: تاب: ۱) پیچ و تاب ۲) روشنی، فروغ

ه) موازنه: تمامی واژگان هم‌وزن مقابل هم قرار گرفته‌اند.

۵۳- گزینه ۴ وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) فعولن فعولن فعولن

گزینه ۲) فاعلاتن فعْلن فاعلاتن فعْلن

گزینه ۳) مستفعّلن مفاعل مستفعّلن فعْل

۵۴- گزینه ۲ وزن‌های مصراع‌ها:

: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

فاعلاتن مفعول فاعلاتن (دوری) به جز سرگشتگی و گرد محنت

راحت که شد : مفعول

دلم رفت و ندیدم : مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

به پرسش آمد و عاشق : مفاعل فاعلاتن مفاعلن فعْلن

: مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن (دوری)

۵۵- گزینه ۱ بیت ب:

تا	سَ	رَ	زُل	فَ	پَ	ری	شا	نَ	تَ	در	جَم	عَا	مَد
—	U	—	U	—	U	—	—	U	—	—	—	—	—
هید	چ	مَج	مَو	عَ	نَ	دا	نَم	کِ	پَ	ری	شا	نَ	تَ نیست
—	U	—	—	U	—	—	U	U	—	—	—	—	—

فاعلاتن در رکن اول

ابدال

بلندبودن هجای پایانی مصراع

بیت د:

نَ	عَا	جَب	گَر	بَ	چَ	کَ	خَو	نَ	دَ	لَز	چَش	مَ	بَ	هَار
—	U	—	—	U	—	—	—	U	U	—	—	—	—	—
پی	شَ	زَان	غَم	زَ	یَ	خَو	نِین	کِ	بَ	پی	کَان	مَ	—	—
—	U	—	—	U	—	—	—	U	U	—	—	—	—	—

فاعلاتن در رکن اول

ابدال

بلندبودن هجای پایانی مصراع

سی	ن	ی	خا	قا	نی	ی	گر	ب	شو	بی	یز	زن	گ	ع	نا
—	U	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—
بی	ش	خ	دا	ی	گان	ت	را	بی	ش	ک	ند	ث	نا	ک	ری
—	U	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—

۵۷ - گزینه ۲ بررسی گزینه‌ها:

۱ - مضمون مشترک: عاشق بی‌خواب است.

۲ - قافیه‌ها: گران‌باری و بیداری (حروف قافیه: ار، حروف الحاقی: ی) و قافیه‌ها مطابق قاعده ۲ است، تضاد: خواب و بیداری، جناس: تنگ و سنگ، کنایه ندارد.

۳ - وزن ابیات «مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن» یا «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فع لن» است. اختیار بلند تلفظ کردن هجای کوتاه («ه» در «ره بادیه») و کوتاه تلفظ کردن هجای بلند (ری در گران‌باری) و حذف همزه (خا بز) در ابیات وجود دارد.

۴ - حرف روی «ر» است و اختیار وزنی «بلند بودن هجای پایان مصراع» (نیست) در ابیات وجود دارد.

۵۸ - گزینه ۳ گزینه ۱

تشبیه: چو چنگ

ایهام تناسب: چنگ: ۱ - نوعی ساز (معنای موردنظر) ۲ - پنجه (با بر = آغوش تناسب دارد).

گزینه ۲

استعاره و تشخیص: زمانهٔ دون به بر کشد و بزند و بنوازد.

ایهام: نواخت: ۱ - مورد لطف و نوازش قرار داد ۲ - ساز نواخت.

گزینه ۳

تضاد: ندارد.

حسن تعلیل: ندارد.

گزینه ۴

کنایه: به بر کشیدن (در آغوش گرفتن): محبت و علاقه نشان دادن.

جناس: بر و گر

۵۹ - گزینه ۴ ایهام: مردم در مصراع دوم: ۱ - افراد ۲ - مردمک چشم

ایهام تناسب: مردم در مصراع اول: ۱ - مردمک چشم (معنای موردنظر) ۲ - افراد (با مردمی تناسب دارد).

واج‌آرایی: تکرار واج‌های «م» و «د» و «ر»

استعارهٔ مکنیه: چشم هنر

۶۰ - گزینه ۲ استعاره و تشخیص: تازه‌رویی عالم

حسن تعلیل: دلیل تازه‌رویی عالم، خنده‌رویی شاعر دانسته شده است.

تشبیه: (من) صبح روشن هستم. - نوشخند (خندهٔ همچون نوش = غسل)

۶۱ - گزینه ۱ بیت گزینه ۱ را می‌توان به دو صورت همسان (مستفعل مستفعل مستفعل مستف) و ناهمسان (مفعول مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن) دسته‌بندی کرد. وزن سایر سروده‌ها:

گزینه ۲ - مفعولُ فاعلاتن // مفعولُ فاعلاتن یا مستفعلن فعولن // مستفعلن فعولن (همسان دولختی)

گزینه ۳ - مفعولُ مفاعِلن فعولن یا مستفعلُ فاعلاتُ مستف (فع لن) (ناهمسان چندلختی)

گزینه ۴ - مستفعلن مفاعِلُ مستفعلن فعل یا مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعِلن (ناهمسان چندلختی)

۶۲ - گزینه ۳ وزن ابیات:

ج) مفعولُ فاعلاتن // مفعولُ فاعلاتن یا مستفعلن فعولن // مستفعلن فعولن (دولختی / دوری)

د) فَعَلاتُ فاعلاتن // فَعَلاتُ فاعلاتن (دولختی / دوری)

الف و هـ) مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن (رجز مثنی سالم)

وزن بیت «ب» ناهمساز چندلختی است: «مستفعّلن مفاعِلْ مستفعّلن فعل» یا «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن»

۶۳- گزینه ۳ ۱- آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن: در رکن اول مصراع اول / ابدال: به کار نرفته است.

۲- قلب: در رکن دوم مصراع دوم «فاعلاتُ» به جای «مستفعّلُ» آمده است. (توجه: این نوع قلب در کتاب درسی بیان نشده است.) / کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: به کار نرفته است.

ابدال: آمدن «فع لن» به جای «فعلن» در رکن پایانی در هر دو مصراع / بلند بودن هجای پایانی در آخر هر دو مصراع

۴- حذف همزه: به کار نرفته است. / بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: هجای «ن» در «میان»، هجای «ر» در «سر»، هجای «ف» در «زلف» هجای «ت» در «صورت» و «ل» در «حال»

۶۴- گزینه ۴ وزن ابیات هر چهار گزینه «مفتعلن مفاعل // مفتعلن مفاعلن» است.

قلب: در رکن دوم مصراع اول «مفتعلن» به جای «مفاعلن» آمده است.

تبدیل مصوت کوتاه به بلند: هجای (م) در «حرم»

- U - U / - U U - // - U U - / - U U -
- U - U / - U U - // - U - U / - U U -

بررسی اختیارات سایر ابیات:

گزینه ۱- قلب: در رکن دوم مصراع اول «مفتعلن» به جای «مفاعلن» آمده است. / تبدیل مصوت کوتاه به بلند: ندارد.

گزینه ۲- قلب: ندارد / تبدیل مصوت کوتاه به بلند: در پایان واژه «کهن»

گزینه ۳- قلب: ندارد / تبدیل مصوت کوتاه به بلند: در پایان واژه‌های «حرم»، «سخن»

۶۵- گزینه ۱

گزینه ۱- واژه‌های قافیه: پر و دگر (حرف روی: ر) / اختیار وزنی: به کار نرفته است.

گزینه ۲- مفهوم بیت گزینه ۲: امکان رفتن عاشق از کوی یار و دل کندن از عشق او - مفهوم متضاد (بیت اول صورت سوال): انس گرفتن عاشق با کوی یار و نرفتن از جوار او

گزینه ۳- ابن‌یمین قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. شعر صورت سوال نیز در قالب قطعه سروده شده است.

گزینه ۴- وزن دو بیت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن یا مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستف» است. /

تغییر کمیت مصوت: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: هجای (غ) در «مرغ» و هجای (ر) در «سر» و هجای (م) در «زخم» - حذف همزه: همزه «از» در مصراع دوم و «افتد» در هر دو مصراع

ایران تونل
توشه ای برای موفقیت

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۱	۱۱ - ۱	۲۱ - ۱	۳۱ - ۴	۴۱ - ۴	۵۱ - ۳	۶۱ - ۱
۲ - ۲	۱۲ - ۳	۲۲ - ۳	۳۲ - ۲	۴۲ - ۲	۵۲ - ۲	۶۲ - ۳
۳ - ۳	۱۳ - ۳	۲۳ - ۲	۳۳ - ۳	۴۳ - ۴	۵۳ - ۴	۶۳ - ۳
۴ - ۳	۱۴ - ۴	۲۴ - ۴	۳۴ - ۳	۴۴ - ۱	۵۴ - ۲	۶۴ - ۴
۵ - ۲	۱۵ - ۲	۲۵ - ۳	۳۵ - ۲	۴۵ - ۳	۵۵ - ۱	۶۵ - ۱
۶ - ۴	۱۶ - ۱	۲۶ - ۱	۳۶ - ۱	۴۶ - ۱	۵۶ - ۳	
۷ - ۳	۱۷ - ۲	۲۷ - ۳	۳۷ - ۲	۴۷ - ۲	۵۷ - ۲	
۸ - ۴	۱۸ - ۴	۲۸ - ۴	۳۸ - ۴	۴۸ - ۳	۵۸ - ۳	
۹ - ۱	۱۹ - ۱	۲۹ - ۴	۳۹ - ۱	۴۹ - ۴	۵۹ - ۴	
۱۰ - ۲	۲۰ - ۲	۳۰ - ۴	۴۰ - ۴	۵۰ - ۱	۶۰ - ۲	

ایران توننده
توشه ای برای موفقیت